

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Δεκεμβριστές: Σελ. 15 σχολικού βιβλίου. Ομάδα συνωμοτών αξιωματικών, οι οποίοι τον Δεκέμβριο του 1825 επιχείρησαν στη Ρωσία αποτυχημένο πραξικόπημα κατά της μοναρχίας.

Σχέδιο Σουμάν : Σελ. 154 -155 σχολικού βιβλίου. Έναρξη της διαδικασίας της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης σημειώθηκε τον Μάιο του 1950, όταν ο Γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ρομπέρ Σουμάν πρότεινε ένα σχέδιο που είχε εκπονηθεί από τον Ζαν Μονέ, υπεύθυνο του γαλλικού προγράμματος ανασυγκρότησης. Σύμφωνα με το **Σχέδιο Σουμάν**, θα δημιουργούνταν μία ανώτατη Αρχή που θα έλεγχε τις βιομηχανίες άνθρακα και χάλυβα της Γαλλίας, της Δυτικής Γερμανίας και όσων από τις άλλες χώρες ενδιαφέρονταν να μετάσχουν. Την πρόταση αποδέχτηκαν η Δυτική Γερμανία, η Ιταλία και οι χώρες της Μπενελούξ* (Βέλγιο, Ολλανδία, Λουξεμβούργο), και έτσι το 1952 συστάθηκε η *Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα* (ΕΚΑΧ). Με τον τρόπο αυτόν, ενοποιήθηκε ο πυρήνας της ευρωπαϊκής βαριάς βιομηχανίας, που τέθηκε υπό τον έλεγχο όχι των εθνικών κυβερνήσεων, αλλά μίας υπερεθνικής Αρχής.

Συμφωνία Ζυρίχης - Λονδίνου: Σελ. 163 - 164 σχολικού βιβλίου. Τον Φεβρουάριο του 1959 η ελληνική κυβέρνηση του Κ. Καραμανλή, με υπουργό Εξωτερικών τον Ευάγγελο Αβέρωφ-Τοσίτσα, διαπραγματεύτηκε με την Τουρκία τις Συμφωνίες Ζυρίχης και Λονδίνου, που δημιουργούσαν ένα ανεξάρτητο κυπριακό κράτος, αποκλείοντας και την ένωση και τη διχοτόμηση. Η Βρετανία διατήρησε δύο στρατιωτικές βάσεις στη νήσο. Πρώτος Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέχτηκε ο Μακάριος. Η ανακήρυξη της κυπριακής ανεξαρτησίας έγινε τον Αύγουστο του 1960.

ΘΕΜΑ Α2

α→ Λ

β→ Σ

$\gamma \rightarrow \Lambda$

$\delta \rightarrow \Sigma$

$\epsilon \rightarrow \Sigma$

ΘΕΜΑ Β1

Σελ. 26 σχολικού βιβλίου. Από την Πελοπόννησο είχαν αποσυρθεί ισχυρές τουρκικές στρατιωτικές δυνάμεις, που μεταφέρθηκαν στην Ήπειρο εναντίον του Αλή πασά των Ιωαννίνων, ο οποίος είχε επαναστατήσει εναντίον του σουλτάνου την άνοιξη του 1820. Η απόσταση του Αλή πασά αφενός προσέλκυσε την προσοχή της οθωμανικής κυβέρνησης και αφετέρου αποδέσμευσε τους αρματολούς της Στερεάς Ελλάδος, της Θεσσαλίας και της Ηπείρου. Αποδεσμεύτηκαν επίσης την ίδια εποχή οι κλέφτες και οι αρματολοί που υπηρετούσαν έως τότε σε μονάδες ατάκτων τις οποίες διατηρούσαν οι Άγγλοι στα Επτάνησα και τις οποίες διέλυσαν. Το διαθέσιμο αυτό εμπειροπόλεμο στρατιωτικό στοιχείο εντάχθηκε στα ελληνικά επαναστατικά στρατεύματα. Η απόσταση από το κέντρο της εξουσίας και της στρατιωτικής ισχύος, καθώς και η εθνική ομοιογένεια συνέβαλαν στην επικράτηση των επαναστατών στη νότια Ελλάδα. Αντιθέτως, η εγγύτητα της βόρειας Ελλάδας στην πρωτεύουσα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας συνέβαλε στην αιματηρή καταστολή της επανάστασης εκεί. Την επανάσταση στη νότια Ελλάδα στερέωσαν οι πρώτες μεγάλες στρατιωτικές επιτυχίες των ελληνικών επαναστατικών στρατευμάτων, ιδίως στην Πελοπόννησο. Κορυφαία στιγμή της επανάστασης υπήρξε η ολοσχερής καταστροφή της μεγάλης στρατιάς του Μαχμούτ πασά Δράμαλη στα Δερβενάκια (26-28 Ιουλίου 1822) από τις ελληνικές δυνάμεις υπό την ηγεσία του Θ. Κολοκοτρώνη.

ΘΕΜΑ Β2

Σελ. 41 σχολικού βιβλίου. Το εργοστασιακό σύστημα περιελάμβανε ορισμένες διάσπαρτες παραγωγικές μονάδες στον –παραδοσιακό, μάλλον- προβιομηχανικό ευρωπαϊκό κόσμο, οι οποίες έγιναν έκτοτε γνωστές ως βιομηχανικές. Οι περισσότερες βρίσκονταν στην Αγγλία και λιγότερες στην ηπειρωτική Ευρώπη. Αυτές οι βιομηχανικές μονάδες συνιστούσαν την αφετηρία ενός νέου παραγωγικού συστήματος, του εργοστασιακού συστήματος. Τρία ήταν τα βασικά γνωρίσματα

αυτού του νέου συστήματος: α) η υποκατάσταση του ανθρώπου σε πολλούς τομείς της παραγωγικής διαδικασίας από τη μηχανή β) η αντικατάσταση των παραδοσιακών πηγών ενέργειας (υδατόπτωση, αιολική ενέργεια κ.ά.) από νέες, ιδιαίτερα τον γαιάνθρακα- γ) η χρήση νέων και άφθονων πρώτων υλών, ιδιαίτερα ανόργανων. Πρόκειται βέβαια για τα βασικά χαρακτηριστικά του ιστορικού φαινομένου που ονομάστηκε Βιομηχανική Επανάσταση και που εκδηλώθηκε πρώτα στην Αγγλία.

ΘΕΜΑ Γ1

α) Σελ. 65-66 σχολικού βιβλίου. Το όραμα της «Μεγάλης Βουλγαρίας» σε συνδυασμό με την απήχηση της φιλοβουλγαρικής προπαγάνδας στο εξωτερικό και την ένταση της τρομοκρατικής δραστηριότητας των ανταρτικών ομάδων στις μακεδονικές επαρχίες ανησυχούσε στο εξής σοβαρά, εκτός φυσικά από τους Οθωμανούς Τούρκους, τους Έλληνες, τους Σέρβους και τους Ρουμάνους, επειδή οι Βούλγαροι διεκδικούσαν εδάφη τα οποία οι γείτονές τους διεκδικούσαν ήδη ως πατρογονική κληρονομιά. Σύμφωνα με το κείμενο Α ο Κωνσταντίνος Σβολόπουλος αναφέρει ότι ακολούθησε οξύς ανταγωνισμός μεταξύ των Βουλγάρων και των Σέρβων για τις μεταξύ των δύο χωρών τουρκικές επαρχίες και με τους Έλληνες για το μέλλον των τουρκικών επαρχιών που αποτελούσαν τη Μακεδονία. Ο ανταγωνισμός των Βουλγάρων με τους Έλληνες εκδηλώθηκε με την προσπάθεια των Βουλγάρων να ελέγξουν, με φιλικά προσκείμενους προς αυτούς ιερείς και δασκάλους, τις εκκλησίες και τα σχολεία στις πόλεις και στα χωριά της Μακεδονίας. Τις εκατέρωθεν προσπάθειες για τον έλεγχο των εκκλησιών και των σχολείων κλήθηκαν να στηρίξουν ένοπλες ανταρτικές ομάδες γηγενών, που εξοπλίζονταν άλλες από τους Έλληνες και άλλες από τους Βουλγάρους, καθώς και ανταρτικές ομάδες από την Ελλάδα και τη Βουλγαρία. Ήταν ο «**Μακεδονικός Αγώνας**», ένας σκληρός πόλεμος ανταρτών Ελλήνων και Βουλγάρων, οι οποίοι πολεμούσαν αλλήλους, καθώς και εναντίον των Τούρκων, όταν δεν μπορούσαν να αποφύγουν τη σύγκρουση με τις τουρκικές δυνάμεις. Ο σκληρός αγώνας στη Μακεδονία και για τη Μακεδονία δοκίμασε επί πέντε σχεδόν χρόνια (1904-1908) την αντοχή των γηγενών, που έπρεπε να επιλέξουν στρατόπεδο. Πολλοί Έλληνες Πολλοί Έλληνες έπεσαν θύματα των Βουλγάρων και πολλοί Βούλγαροι θύματα των Ελλήνων.

β) Σελ. 66 σχολικού βιβλίου. Στις προσπάθειες των Ελλήνων για την ενίσχυση του Μακεδονικού αγώνα συνέβαλαν από το 1903, δραστήριοι υπηρεσιακοί φορείς, εκπρόσωποι ποικιλώνυμων συλλόγων και απλοί ιδιώτες, οι οποίοι έτειναν να συμβάλλουν με χρηματικά κονδύλια και σύντονες ενέργειες στη διαφώτιση της διεθνούς κοινής γνώμης για τα προβλήματα του ελληνισμού της Μακεδονίας και της Θράκης. Δημοσιεύματα βασισμένα σε υπεύθυνα στατιστικά στοιχεία, ομιλίες και άρθρα επιφανών Ευρωπαίων δημοσιολόγων υπέρ των ελληνικών δικαιών και, ακόμη, σύσταση φιλελληνικών συλλόγων στο Παρίσι και το Λονδίνο, προορισμένων να ανακόψουν το ρεύμα της φιλοβουλγαρικής προπαγάνδας, προάγγελλαν μία νέα, περισσότερο δυναμική, αντίληψη στη διαχείριση των εθνικών υποθέσεων. Όσον αφορά τις ελληνικές προσπάθειες πρωταγωνιστικό ρόλο διαδραμάτισε ο Γερμανός Καραβαγγέλης, Μητροπολίτης Καστοριάς από το 1900, ιεράρχης προορισμένος, με το ψυχικό σθένος, τη δύναμη επιβολής και την αίσθηση ρεαλισμού που τον διέκριναν, να μεταβληθεί σε εμψυχωτή και σταυροφόρο της εθνικής ιδέας, σε χώρο που ξεπερνούσε τα όρια της δικαιοδοσίας του. Επίσης, νέοι από όλη την Ελλάδα έσπευσαν να πολεμήσουν για τη Μακεδονία: η Κρήτη, η Πελοπόννησος, η Στερεά Ελλάδα, η Ήπειρος και η Θεσσαλία, ακόμη και η Κύπρος, έστειλαν νέους, για να στηρίξουν τη μεγάλη υπόθεση του έθνους. Ο **Παύλος Μελάς**, ο νέος αξιωματικός από την Αθήνα, και ο **καπετάν Κώτας**, από το χωριό Ρούλια (σημ. Κώτας) της Φλώρινας, που έδωσαν τη ζωή τους στη Μακεδονία, υπήρξαν δύο από τους πιο αντιπροσωπευτικούς ήρωες του ελληνικού αγώνα στη μαρτυρική χώρα. Ο Παύλος Μελάς σύμφωνα με την επιστολή του στη γυναίκα του Ναταλία στις 21 Αυγ./3 Σεπτ. ανέφερε ότι ανέλαβε αυτόν τον αγώνα με όλην του την ψυχήν και με την υποχρέωση ότι πρέπει να τον αναλάβει. Πίστευε ότι μπορούσαν να σωθούν πολλά πράγματα στη Μακεδονία και δήλωνε έτοιμος να θυσιάσει τα πάντα για να πείσει την κυβέρνηση και την κοινή γνώμη σχετικά με αυτό. Οι Βούλγαροι είχαν ανάλογους ήρωες, τον Γκότσε Ντέλτσεφ και τον Γιάννε Σαντάνσκυ από τη Μακεδονία και άλλους από τη Βουλγαρία. Την αναμέτρηση μεταξύ των Ελλήνων και των Βουλγάρων στη Μακεδονία διέκοψαν για λίγο το Κίνημα των Νεοτούρκων* το 1908, που υποσχέθηκε ισονομία και ισοπολιτεία σε όλους τους λαούς της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, και ο Α' Βαλκανικός Πόλεμος το 1912, στον οποίο οι Έλληνες και οι Βούλγαροι βρέθηκαν σύμμαχοι εναντίον των Τούρκων.

ΘΕΜΑ Δ1

α) Σελ. 78 σχολικού βιβλίου. Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος διέψευσε πολλούς στρατιωτικούς ειδήμονες που πίστευαν ότι θα τελείωνε γρήγορα. Σύμφωνα με τον Burns, οι ανοιχτές πολεμικές επιχειρήσεις ελιγμών και μετακινήσεων στρατευμάτων, γρήγορα σταμάτησαν στο Δυτικό Μέτωπο, δηλαδή τη γραμμή μάχης που απλωνόταν διαμέσου της Γαλλίας, από την Ελβετία μέχρι τη Βόρεια Θάλασσα, όπου μαινόταν ο πόλεμος για τα επόμενα τέσσερα χρόνια. Αρχικά, η πολεμική προσπάθεια της Γερμανίας στράφηκε πρώτα και κύρια κατά της Γαλλίας. Για την καλύτερη ανάπτυξη των γερμανικών στρατευμάτων παραβιάστηκε η ουδετερότητα του Βελγίου, οι δυνάμεις του οποίου αντιστάθηκαν σθεναρά. Οι γερμανικές δυνάμεις όμως διέθεταν συντριπτική αριθμητική υπεροχή και ύστερα από μία περίπου εβδομάδα εισέβαλαν στη Γαλλία με κατεύθυνση το Παρίσι. Οι Γάλλοι κατόρθωσαν να αναχαιτίσουν τη γερμανική προέλαση στον ποταμό Μάρνη, προωθώντας στο μέτωπο στρατεύματα με κάθε μέσο. Τελικά, το μέτωπο σταθεροποιήθηκε και οι αντίπαλοι άνοιξαν χαρακώματα, τα οποία επρόκειτο να γίνουν το βασικότερο χαρακτηριστικό του Μεγάλου Πολέμου. Σύμφωνα με το κείμενο Α, μάχες που δεν κατέληγαν πουθενά σχεδόν, καταβρόχθιζαν τους άνδρες που πολεμούσαν. Πάνω από 600.000 στρατιώτες σκοτώθηκαν ή τραυματίστηκαν όταν οι Γερμανοί, χωρίς επιτυχία, πολιορκήσαν το γαλλικό οχυρό του Βερντέν, κοντά στα ανατολικά σύνορα της Γαλλίας, για διάστημα έξι μηνών, την άνοιξη του 1916. Στη μάχη κατά μήκος του ποταμού Σομ, που κράτησε από τον Ιούλιο μέχρι τον Οκτώβριο του 1916 και η οποία χάρισε στους Αγγλογάλλους όχι περισσότερα από λίγα χιλιόμετρα, οι Γερμανοί έχασαν 500.000 στρατιώτες, οι Βρεταννοί 400.000 και οι Γάλλοι 200.000. Επί τέσσερα χρόνια οι αντίπαλοι πολέμησαν πίσω από τα χαρακώματα αυτά, όπου έμελλε να ταφεί το άνθος της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Βρετανίας, σε έναν πόλεμο στάσιμο και μονότονο, που φαινόταν πως δε θα τελείωνε ποτέ. Τέλος, στο δυτικό μέτωπο η γερμανική επίθεση το καλοκαίρι του 1918 δεν εξελίχτηκε στην κλίμακα και την έκταση που ανέμενε η γερμανική στρατιωτική ηγεσία. Με την αποτυχία της κατέρρευσε και η κλονισμένη ήδη πίστη των Γερμανών στη νίκη κατά των Συμμάχων. Από τον Αύγουστο το μέτωπο άρχισε να μετακινείται προς τα ανατολικά. Η τύχη του πολέμου είχε κριθεί.

β) Σελ. 79 - 80 σχολικού βιβλίου. Σύμφωνα με τον Έριχ Μαρία Ρεμάρκ οι συνθήκες που επικρατούσαν στα χαρακώματα ήταν απάνθρωπες και οι καθημερινές δραστηριότητες τελούνταν

μηχανικά, χωρίς αίσθηση του χρόνου και της σημασίας πράξεων, όπως η δολοφονία αντιπάλων, η θέαση των νεκρών σωμάτων. Για πρώτη φορά στην ιστορία της γηραιάς ηπείρου τα περισσότερα θύματα σε καιρό πολέμου τα προκαλούσαν όχι οι επιδημίες και οι κακουχίες αλλά τα φονικά όπλα των εμπολέμων. Συγκεκριμένα, προσαρμόστηκαν στις απαιτήσεις του πολέμου των χαρακωμάτων δύο παλαιά όπλα, η χειροβομβίδα και το ολμοβόλο, και εισήχθη και διαδόθηκε ταχύτατα η χρήση του αυτοκινήτου στις μεταφορές. Επιπλέον, άρχισε να διαφοροποιείται και να αυξάνεται η χρήση ενός ακόμη γνωστού πολεμικού μέσου, του αεροπλάνου. Από αναγνωριστικό στην αρχή, το αεροπλάνο εξελίχτηκε κατά τη διάρκεια του πολέμου σε βομβαρδιστικό πρώτα και κατόπιν σε καταδιωκτικό, μορφές με τις οποίες και καθιερώθηκε. Επίσης, στα χαρακώματα συνηθισμένο φαινόμενο ήταν η ύπαρξη ποντικών και οι άσχημες καιρικές συνθήκες, με κυρίαρχη τη βροχή οι οποίες επέτειναν την ψυχική καταρράκωση των στρατιωτών. Οι στρατιώτες, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να προφυλαχθούν από την υγρασία, η οποία πλημμύριζε τα πάντα και η οποία οδηγούσε στη φθορά των ρούχων και των υποδημάτων τους έκανε κάποιους από τους στρατιώτες, οι οποίοι φόραγαν συγκεκριμένα ψηλές μπότες να δένουν τσουβάλια με άμμο μπροστά στα χαρακώματα για να αποφύγουν την πλημμύρα. Τέλος, οι πλημμύρες δημιούργησαν λίμνες λάσπης το οποίο ανακατευόταν με το αίμα των νεκρών στρατιωτών και εμπόδιζε τη μεταφορά των τραυματιών και των ζωντανών στρατιωτών δημιουργώντας ένα σκληρό θάνατο.

ΕΝΑ
Φροντιστηριακός Όμιλος